

vention af 25. Oktober 1905 for en yderligere Periode af 5 Aar fra 4. Maj d. A. at regne skal jeg tillade mig at bemærke følgende:

En udtrykkelig Fornyelse af Traktaten var nødvendiggjort derved, at den senest aftalte Gyldighedsfrist paa 5 Aar var udløbet. Under de herom førte Forhandlinger med den britiske Regering blev man enig om en enkelt Modernisering, nemlig at ændre den bestaaende Voldgiftskonvention saaledes, at Henvisningen i samme til den ældre permanente Voldgiftsdomstol i Haag erstattedes med en Henvisning til den nye faste Domstol for mellemfolkelig Retspleje. Regeringen har samtidig benyttet Lejligheden til at meddele den britiske Regering, at man fra dansk Side vilde sætte overordentlig Pris paa, om Konventionen ogsaa paa andre Punkter kunde blive ændret i Overensstemmelse med mere moderne Principper, og Forhandlingerne herom kan ikke betegnes som endeligt afsluttede. For alle Tilfælde Skyld maa det dog anses som rigtigt foreløbig at forny den gældende Traktat, saaledes at der saa vidt muligt ikke fremkommer noget traktatløst Mellemrum.

Den under 6. Juli dette Aar undertegnede dansk-franske Traktat tilhører samme vidtgaende Type som den dansk-polske og betegner saaledes et stort Fremskridt sammenlignet med den nugældende dansk-franske Traktat af 9. August 1911. Den er i sine Enkeltheder endnu mere fremskreden end de andre Voldgiftstraktater, som Danmark har afsluttet i den nyeste Tid, og udmærker sig ved klare og simple Regler for Fremgangsmaaden. Ligesom den polske Traktat foreskriver den franske Traktat i Modsætning til de nordiske Voldgiftstraktater en ensartet Behandling af Stridigheder af retlig og politisk Art, saaledes at der først skal foregaa en uforbindende Forligsbehandling og derefter Voldgifts- eller Domsafgørelse.

Det maa maaske være mig tilladt ved denne Lejlighed, som jeg gjorde det i det andet høje Ting, at anstille nogle sammenlignende Betragtninger med tidligere Perioder for derved at paavise, hvilken — man kan næsten sige rivende — Udvikling der i Virkeligheden har fundet Sted paa Voldgiftstankens Omraade. Saa sent som paa den 2den Haagerkonference i 1907 udtalte Formanden i sin Indledningstale angaaende den den Gang tilstræbte Voldgiftsordning, at der jo var Spørgsmaal om Staternes Ære, Værdighed

og vigtige Interesser, hvor de „aldrig, hvad end Følgerne deraf vilde blive“, vilde anerkende nogen anden Myndighed end deres eget Skøn og deres personlige Følelse. Man hører herigennem endnu ligesom visse Krigssignaler. Omkring det samme Tidspunkt har man set mere fredelige Postulater opstillet om, at Voldgiftskonventioner af altomfattende Art ikke var forenelige med de paagældende Landes Forfatninger etc. Ca. to Dekader senere falder dette Postulat, og man bekender sig til de ubetingede Voldgiftskonventioner som noget, der er *foreneligt* med vedkommende Staters Forfatning etc. Selv Forbundspagten af 1919, der i sin Artikel 13 alene hjemler en — endda kun moralsk — Forpligtelse til Voldgift for juridiske Tvistigheder, staar langt tilbage for de altomfattende Voldgiftstraktater, som nu den ene Stormagt efter den anden anser for acceptable. Gaar vi saa langt frem som til 1924, staar endnu den saa højt priste Genève-Protokol paa det Standpunkt, at en vidtgaende Voldgiftsforpligtelse med Nødvendighed forudsætter en Sikkerhedsordning, og endog en saa fremskreden Statsmand og folkeretslærd som den græske delegerede, Politis, høstede ved denne Lejlighed stærkt Bifald for denne Paastand, der, som de to sidste Aars Udvikling har vist, allerede i stort Omfang er blevet forladt. Nej, det var aabenbart den rigtige Vej, som Forbundsforsamlingen slog ind paa i 1925, da den overlod den videre Udvikling til Staternes indbyrdes Forhandling. Og derfor blev der ogsaa i dette Aar fra dansk Side med Held arbejdet paa, at hele denne Tankegang ikke kom til at faa Udtryk i Forsamlingens Beslutninger, men at det blev anerkendt, at Udviklingen ikke kan standse ved Locarno-Traktaternes Type og Sikkerhedskravet, men maa skride frem til ubetinget Voldgift i alle Tilfælde uden Undtagelse, bygget paa Staternes gensidige Tillid og Rettens egen Autoritet.

Det er den danske Regering kært ved andre Regeringers værdifulde Bistand nu at være kommet frem paa den af os tilstræbte Vej, den gensidige Tillids, til Sikring af Freden, i hvilken Henseende vi jo heldigvis ikke staar alene, men det nu kan siges, at der findes mange Centrere rundt omkring, hvorfra der arbejdes i samme Aand.

Med disse Bemærkninger har jeg den Ære at anbefale de fire fremlagte Forslag til det høje Tings Velvillie.